

רות צרפתי, אמא, ילדה, ציירת

16

רות צרפתי התבוננה בעולם דרך עיניים סקרניות, מלאות הומור ואנרגיה בלתי פוסקת של יצירה שמחה

רות צרפתי (1928-2010) הייתה אמנית רב-תחומית שעסקה באיור ספרי הילדים, בכתיבה, בציור ובפיסול, בעיצוב בדים, תכשיטים ובובות. ערכה כ-18 תערוכות יחיד, השתתפה ביותר מ-30 תערוכות קבוצתיות בארץ ובהולנד, וזכתה ב-12 פרסים, בהם פרס אנדרסן היוקרתי

גם אם היו משלמים לי, לא הייתי חוזרת לגור בבית הורי לאחר מותם, אמרה לי חברה כשהיא מתבוננת סביבה, מנסה ללמוד את הבית בו גדלתי, את המבנה בעל הארכיטקטורה המיוחדת, ואת הפרטים המרכיבים אותו. חלל גדול נפתח לשמירי ים דרך גג של זכוכית, גשר תלוי במרכז החלל ואמנות בכל פינה. פסלים, ציורים, קרמיקה מיוחדת, שטיחים ורקמות ממלאים את הבית בצבעוניות עליוזה. זהו בית שכה אפיין את הורי, ובמיוחד חד את אמא. הבית נבנה בהתאם לאופייה, בית-מוזיאון, חצוף וססגוני.

כשנה אחרי מותה של אמא, רות צרפתי, חזרתי לבית ילדותי, בית אותו עזבתי לפני שלושים שנה. במהלך שיפוץ הבית, שהודקן גם הוא, ערכתי היכרות מחודשת עם אמא שלי, דרך החדרים והקירות, דרך האמנות שמילאה את המקום והיתה עבורנו דרך חיים. כך זכיתי להחזיר לעצמי את אמא שלי כפי שהיתה בשיאה. נוכחותה שבה והתגלמה מתוך העבר, שהיה מלא עניין ושמחה. אמא שלי היתה ילדה. גם כבגרותה וגם בזקנתה היא נותרה ילדה, ולכן מילאה את כל עולמה בכובות שאספה ויצרה, בכובות שהיו חסרות לה בילדותה. גם כפיסול היא עסקה בילדים ובתינוקות, פסלים שיצרה במקביל לגדילה שלי. אז החלו לבצבץ השפעות הדדיות בין הכובות שעשתה לבין פסלי התינוקות. "בפסלים שאלתי רעיונות מהכובות, וככובות שאלתי רעיונות מפסלי התינוקות", הסבירה רות. "כך היו מוזינים אלה את אלה".

הילדות שליוותה אותה כל חייה באה לדי ביטוי גם דרך הציור. לאיור ספרי הילדים היא הגיעה מן

הציור. "מימיי לא למדתי לאיור ספרים, ועד היום אינני רואה ביצירתי הברזל גדול בין ציור לבין איור. ההבדל היחיד הוא שבאיור אני חייבת להת-ייחס לטקסט הכתוב", נהגה רות לומר. האיורים לספרי ילדים מילאו את עולמה מעת לעת. מספר הספרים אותם איירה עלה על שישים. בנייהם ניתן למצוא כותבים גדולים כבשבים זינגר, מרים רות, ע. הלל, גילה אלמגור, לאה גולדברג, נורית זרחי, והספר האחרון שיצא "שירת נעמי" (של אברהם זיגמן) בו ציוריה מלווים את שיריה של נעמי שמר שהיא כה אהבה.

מתוך עשרות הספרים הללו, שבעה היא כתבה וגם איירה. ספריה נבעו מחוויות אישיות כמו "אל אי החתולים אשר ביוון", בו נתנה ביטוי לאהבתה הגדולה ליוון ואייה. ב"ספר הגן", אותו ראתה כחשוב בספריה, היא עסקה בתיאור ילדותה בכפר במחיצתו של האב, יהודה צרפתי, שיצר גן פסטום דרכו הגשים את חלומותיו. בספר "הום הפטוט הנמרי, לונה הכלבה זונב הסמרטוטים" היא תיארה את קשייו של הנכד שלה, תום, בן הארבע, במפגשו עם העולם.

רות צרפתי התבוננה בעולם דרך עיניים סקרניות, מלאות הומור ואנרגיה בלתי פוסקת של יצירה שמחה. לא היה דבר שחווהה שלא עבר דרך פילטר האמנות. היא נולדה אמן, לא בעל נפש אמנותית מיוחדת במינה, היא נישאה לאמן שהיה מורה שלה, הפסל משה שטרנשוס, אבי. היא ידעה שתהייה ציירת עוד בהיותה תינוקת בת שלוש, ומעולם לא הייתה מבחינה שום אפשרות אחרת.

הגית שטרנשוס-עמרם, בתם היחידה של זוג האמנים רות צרפתי ומשה שטרנשוס, הציגה מספר תערוכות יחיד ועוסקה בהוראה האמנות לילדים ונוער

